

кабельно-провідникової продукції. Вони формуються із залученням експертів (так звані усереднені норми). Усереднені норми складаються на початку діяльності і діють протягом часу існування підприємства. Кожен місяць фактичні норми витрат матеріалів звіряються із усередненими. Допускається коливання величини на 10-15 %.

Основною ознакою нормативного обліку витрат на виробництво є те, що облік здійснюється за ходом технологічного процесу, тому всі відхилення або зміна норм виявляється негайно на тій чи іншій операції. З цією метою на підприємствах складається нормативна калькуляція.

Після звірки акту відпуску матеріалів у виробництво та показників випуску готової продукції складається повна собівартість виготовленої продукції. Саме тому промислові підприємства найчастіше використовують нормативний метод калькулювання, адже решта методів не виявляють відхилення фактичних затрат від нормативних або запланованих оперативному порядку.

Отже, кожен із методів калькулювання собівартості продукції має як переваги, так і недоліки. Підприємство обирає для себе той метод, який найбільш відповідає специфіці його діяльності та дозволяє найбільш ефективно контролювати витрати виробництва.

Кириленко Н.М.
студ. гр. 6 III курсу ОЕФ
Київський національний торговельно – економічний університет
Науковий керівник – Бузак Н.І.,
к. е. н., асистент кафедри бухгалтерського обліку

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ

Інтеграція, що відбувається в світі, впливає на усі сфери господарського життя України, в тому числі і на бухгалтерський облік. Поява нових об'єктів обліку, таких як інвестиційна нерухомість, обумовлена попитом на таку інформацію у сфері економіки і управління. Підтримкою змінам, що відбуваються стало введення в дію П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», затвердження якого призвано уникнути помилок, які припускають підприємства обліковуючи нерухомість. Але облік інвестиційної нерухомості має ряд особливостей, на яких доречно зосередити увагу, щоб уникнути подібних непорозумінь.

Метою даної статті є висвітлення змін в системі вітчизняного обліку, що спричинило введення П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».

Відповідно до П(С)БО 32, нерухомість, якою володіє підприємство, поділяється на операційну та інвестиційну. Основою цього поділу є мета використання даної нерухомості. Так операційна нерухомість використовується для виробництва або для постачання товарів чи в адміністративних цілях, а інвестиційну - з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу. Саме цим зумовлено виділення інвестиційної нерухомості як окремого об'єкта, облік якого є специфічним.

П(С)БО 32 виділяє таке поняття як «інвестиційна частинна нерухомість», тобто нерухомість, що включає частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу, та іншу частину, що є операційною нерухомістю, і ці частини можуть бути продані окремо (або окремо надані в оренду згідно з договором про фінансову оренду). Але якщо ці частини не можуть бути продані окремо, об'єкт основних засобів визнається інвестиційною нерухомістю за умови її використання переважно з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу. Для того щоб встановити, з якою метою переважно використовується нерухомість, використовують два критерії: натуральний або вартісний. Відповідно до натурального критерію, якщо більша частина (понад 50 % або інший відсоток) площі (чи об'єму) об'єкта використовується як інвестиційна нерухомість, то й весь об'єкт слід

вважати інвестиційною нерухомістю, а згідно з вартісним критерієм, якщо як інвестиційна нерухомість використовується частина, що має більшу вартість (більше 50 % або інший відсоток), то весь об'єкт слід вважати інвестиційною нерухомістю [1].

Оцінка інвестиційної нерухомості на дату балансу може здійснюється або за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити, або за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення, що визнаються відповідно до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» [1].

Якщо підприємство обирає оцінку за справедливою вартістю, то на кожен дату балансу сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості буде відображатись у складі іншого операційного доходу (субрахунок 710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю») або інших витрат від операційної діяльності (субрахунок 940 «Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю») відповідно, але якщо буде обрано оцінку за первісною вартістю, то об'єкт інвестиційної нерухомості підлягатиме амортизації за одним із методів, наведених у п. 28 П(С)БО 7.

Що стосується відображення інвестиційної нерухомості на рахунках обліку, то для цього були введені додаткові субрахунки: 100 «Інвестиційна нерухомість», на якому вона відображається за первісною чи справедливою вартістю, та 135 «Знос інвестиційної нерухомості» - нарахування зносу, якщо інвестиційна нерухомість обліковується за первісною вартістю.

Можливість отримання додаткового прибутку підприємством обумовлює здійснення різних операцій з інвестиційною нерухомістю. Так, п. 24 П(С)БО 32 передбачено шість подій, що призводять до введення активу до складу інвестиційної нерухомості чи виведення з нього. Відповідно усі ці операції мають свої особливості при відображенні їх в системі бухгалтерського обліку.

Так, при переведенні операційної нерухомості до інвестиційної, що оцінюватиметься за справедливою вартістю, різниця між балансовою (залишковою) вартістю операційної нерухомості і справедливою вартістю інвестиційної нерухомості списується на субрахунок 423 (при дооцінці) чи субрахунок 975 (при уцінці), крім випадків, коли переводяться раніше переоцінені основні засоби (коли слід застосовувати порядок, наведений у п. 20 П(С)БО 7). Але якщо підприємство планує перевести інвестиційну нерухомість, що оцінюється за справедливою вартістю, до складу операційної, то собівартість таких основних засобів визначається за справедливою вартістю інвестиційної нерухомості на дату такого переведення (п. 26 П(С)БО 32).

Щодо реалізації інвестиційної нерухомості, то вона може здійснюватись з попередньою підготовкою і без неї. Інвестиційну нерухомість, яка продається без попередньої підготовки до продажу, не потрібно переводити до складу необоротних активів, утримуваних для продажу, і в обліку такий продаж відображається в рамках іншої звичайної, а не операційної діяльності.

Якщо об'єкт інвестиційної нерухомості готують до продажу, то на момент початку такої підготовки його слід перевести до складу запасів п. 25 П(С)БО 32. Тобто зазначений об'єкт переводиться до складу необоротних активів, утримуваних для продажу, і обліковується на субрахунок 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» відповідно до норм П(С)БО 27.

Також, зазнав змін і Баланс (ф. №1), в який було вписано додаткові рядки 055-057. Так у рядку 055 «справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості» наводяться справедлива вартість інвестиційної нерухомості, яка обліковується за справедливою вартістю, та залишкова вартість інвестиційної нерухомості, яка обліковується за первісною вартістю, що дорівнює різниці між первісною вартістю (рядок 056) і сумою зносу (рядок 057). Показник рядка 055 включається до підсумку балансу [2].

Прийняття П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» є безумовно позитивним явищем у вітчизняному бухгалтерському обліку. Це дає змогу розмежовувати операційну нерухомість та інвестиційну, що дуже важливо, оскільки кожна має свою специфіку і вимагає відповідних підходів при оцінці їх вартості, відображенні в обліку та фінансовій звітності.

Література:

1. П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779;

2. Золотухін О. Основи обліку інвестиційної нерухомості // Журнал «Вісник податкової служби України» 2009 р., № 33.

Клепак О. І.

студ. гр. ЕОАм-13

Національний університет «Львівська політехніка»

Науковий керівник – Воськало В. І.

асист. кафедри обліку та аналізу

ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

На сьогодні відсутні чіткі правила (рекомендації) щодо вибору методу амортизації, який був би найкращий для підприємств різних організаційно-правових форм та галузей, об'єктів основних засобів та способів їх використання. Нарахування амортизації (зносу) регламентується П(С)БО 7, за яким амортизація – це систематичне розподілення вартості основних засобів, яка амортизується протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Нарахування амортизації основних засобів може здійснюватись такими методами:

- прямолінійним;
- виробничим;
- зменшення залишкової вартості;
- прискореного зменшення залишкової вартості;
- кумулятивним [3].

Прямолінійний метод застосовують для амортизації основних засобів, знос яких не залежить від обсягу виробництва (будівлі адміністративного призначення, виробничі цехи). Переваги: рівномірність, стабільність, пропорційність нарахування амортизації та віднесення її на собівартість, простота і точність розрахунків.

Але на практиці основні засоби найінтенсивніше використовуються в перші роки експлуатації, і відповідно, в цей період вони найбільше зношуються. Тому виникла потреба застосовувати методи прискореної амортизації. Метод зменшення залишкової вартості застосовують тільки тоді, коли передбачається наявність ліквідаційної вартості, а також коли потрібно накопичити кошти з метою заміни основних засобів у випадку їх морального старіння та інфляції. Переваги: упродовж перших років експлуатації об'єкта за допомогою нарахування амортизації накопичується значна сума коштів, необхідних для відновлення основних засобів. Недоліки: метод базується на порівняно складних математичних розрахунках і через це є не дуже зручним у використанні.

Кумулятивний метод застосовують, якщо продуктивність обладнання в перші роки експлуатації значно вища, ніж у наступні. Недоліки: сума зносу часто не узгоджується ні з фактичним використанням основних засобів, ні з обсягом виробленої продукції.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості застосовують, якщо продуктивність обладнання в перші роки експлуатації значно вища ніж у наступні.

Виробничий метод застосовують у випадку, коли інтенсивність використання об'єкта впливає на його експлуатаційні властивості і коли можливо визначити фактичний обсяг виробництва. Переваги: простота та раціональність розрахунку. Недоліки: неможливо або дуже складно визначити фактичний обсяг продукції, виробленої з використанням того чи іншого активу.